

HYVIL

Sammanträdesförfarande och beslutsfattande

Introduktion för ledamöter i välfärdsområdesfullmäktige

Jurist Niina Kolju

Lagar som styr beslutsfattandet

- Förvaltningslagen
 - tillräcklig utredning av ärenden och hörande av parter
 - motivering av beslut
 - automatiskt beslutsfattande
- Lagen om välfärdsområden
 - delgivning av beslut och verkställighet
- Offentlighetslagen
 - sekretess och sekretestid för beslut
- Speciallagstiftning
 - personuppgifter i beslut

Laglighet i beslutsfattandet

- Bestämmelser om förfarandet ska följas, exempelvis
 - utskickande av kallelse till sammanträde
 - rätt beslutsordning (t.ex. bristfälligt motiverat beslut)
 - jäv (beslutsfattare, föredragande, beredare, person som deltagit i beredningen)
- Beslutsfattaren får inte överskrida sina befogenheter
 - ärendet ska höra till välfärdsområdets ansvarsområde och till beslutsfattarens befogenheter
 - prövningsrätten får inte missbrukas
- Beslutet får inte heller på något annat sätt vara lagstridigt
- Beslutet kan vara behäftat med formfel, vilket gör att det kan upphävas

Tid och plats för sammanträde samt kallelse till sammanträde

- Bestämmelserna finns i förvaltningsstadgan
- Organen håller sina sammanträden vid de tidpunkter och på den plats som de beslutar
 - ett organ kan besluta att dess sammanträden ska vara elektroniska
- Ett sammanträde hålls också när organets ordförande anser det vara påkallat eller om en majoritet av ledamöterna i organet gör en framställning om detta till ordföranden
- Ordföranden kan av grundad anledning ställa in ett sammanträde
- Kallelsen till sammanträde utfärdas av ordföranden eller, om han eller hon är förhindrad, av vice ordföranden
 - sänds elektroniskt om inte särskilda omständigheter talar för något annat
 - sänds till organets ledamöter och övriga som har rätt eller skyldighet att närvara, inom den tid som bestämts i förvaltningsstadgan
 - enligt lagen ska kallelsen till välfärdsområdesfullmäktiges sammanträden sändas senast fyra dagar före sammanträdet
- En ersättare inkallas om en ordinarie ledamot är förhindrad att närvara vid sammanträdet eller är jävig att delta i behandlingen av ett ärende

Beredning av fullmäktigeärenden

- Valfärdsområdesstyrelsen ska bereda de ärenden som behandlas i valfärdsområdesfullmäktige
 - beredningstvånget gäller inte ärenden som berör den interna organiseringen av valfärdsområdesfullmäktiges verksamhet eller som har beretts av revisionsnämnden eller av ett tillfälligt utskott
 - ärenden som berör den interna organiseringen kan till exempel handla om tid eller plats för sammanträdet eller val av protokolljusterare
- Ärenden som behandlas i valfärdsområdesfullmäktige
 - valfärdsområdesfullmäktige kan behandla ärenden som har nämnts i kallelsen till sammanträdet och som har beretts
 - om ett ärende är brådskande, kan valfärdsområdesfullmäktige besluta att ta upp ärendet till behandling trots att det inte har nämnts i kallelsen till sammanträdet
 - med enkel majoritet, om ärendet har beretts
 - om ärendet inte har beretts, ska beslutet om att ta upp det till behandling vara enhälligt
- ⁵ • Ett separat beslut ska fattas om att ta upp ärendet till behandling

Föredragningslistan och föredragning av ärenden vid sammanträdet

- Lista över ärenden som ska behandlas
- Ordföranden bestämmer vilka ärenden som ska behandlas vid sammanträdet och tas upp på föredragningslistan
- För varje enskilt ärende anges rubrik, redogörelse för ärendet och beslutsförslag
- Föredragningslistan blir en del av protokollet
- Ärendena behandlas i den ordning som anges i föredragningslistan, om inte organet beslutar något annat (separat beslut krävs)
- Vid sammanträdet fattas beslut i ärendet efter föredragning, välfärdsområdesstyrelsens förslag utgör grundförslag och endast styrelsen kan ändra grundförslaget
- Ärendet stryks från föredragningslistan om välfärdsområdesstyrelsen har återtagit ärendet före välfärdsområdesfullmäktiges sammanträde

Föredragandens ansvar

- I andra organ än välfärdsområdesfullmäktige svarar en tjänsteinnehavare för föredragningen av ärenden
 - föredragandena bestäms i förvaltningsstadgan
 - föredragandens ansvar gäller också välfärdsområdesstyrelsen och revisionsnämnden
- Föredraganden ansvarar för beredningen av ärendet
 - föredraganden svarar för att den information som getts som underlag för beslutsfattandet är korrekt och tillräcklig
- Föredragandens förslag ligger till grund för behandlingen (grundförslag)
 - grundförslaget kan inte vara villkorligt eller ge olika alternativ
- Föredraganden är skyldig att lägga fram ett förslag till beslut och ta ställning i ärendet
 - förslaget ska vara tillräckligt tydligt och entydigt
 - förslaget ska antingen godkännas eller förkastas enligt organets beslut
- Föredraganden kan dra tillbaka sitt förslag eller ändra det innan ett beslut har fattats
- Föredraganden har rättsligt ansvar för beslutet

Avvikande mening

- Syftet med avvikande mening:
 - att befrias från rättsligt ansvar för beslutet
- Rätt att anmäla avvikande mening har
 - den som lagt fram ett motförslag eller röstat mot beslutet
 - det går inte att anmäla avvikande mening om man har röstat blankt
 - föredraganden, om beslutet avviker från hans eller hennes grundförslag
- Anmälan om avvikande mening ska göras genast efter att beslutet har fattats
 - en skriftlig motivering fogas till protokollet, om den framställts innan protokollet justerats
- Den som har röstat mot beslutet eller anmält avvikande mening är inte ansvarig för beslutet
 - *föredragandens ansvar*: ansvarar för beslutet om han eller hon inte anmält avvikande mening

Ordförandens uppgifter vid sammanträden

- Konstatera sammanträdet laglighet och beslutförhet
 - kallelsen till sammanträdet har sänts i tillräckligt god tid och ett tillräckligt antal ledamöter är närvarande vid sammanträdet
- Utredda vilka som är närvarande vid sammanträdet och att de har närvarorätt
 - vid välfärdsområdesfullmäktiges sammanträden ska minst 2/3 vara närvarande för att sammanträdet ska vara beslutfört
 - välfärdsområdesstyrelsen och nämnderna är beslutföra när mer än hälften av ledamöterna är närvarande
- Leda behandlingen av ärendena
- Se till att sammanträdet förlöper i enlighet med lagen och förvaltningsstadgan
- Hålla ordning vid sammanträdet och se till att man i inläggen håller sig till det ärende som är under behandling

Diskussion och förslag

- Ordet ska ges i den ordning ledamöterna begärt det
- Ordet ska ges omedelbart vid anföranden som gäller arbetsordningen eller en replik
- Ordföranden har rätt att i enskilda ärenden begränsa längden på anförandena
 - i allmänhet har man kommit överens om detta till exempel mellan fullmäktigegrupperna, och det gäller exempelvis budgetsammanträden
- Ordföranden kan vid behov
 - uppmana en talare att hålla sig till sak
 - ge en tillsägelse om en ledamot drar ut på sitt tal i onödan
 - förbjuda ledamoten att fortsätta tala
 - avlägsna den som stör från sammanträdet
- En ledamot får lägga fram förslag som avviker från grundförslaget, exempelvis
 - ändringsförslag
 - motförslag
 - förslag till förkastande

Förslag till beslut

- Förslag som avviker från grundförslaget och som inte understöds
 - ordföranden konstaterar att det förslag som lagts fram förfaller i brist på understöd och att grundförslaget godkännts
- Förslag som avviker från grundförslaget och som understöds
 - ordföranden konstaterar det framlagda förslaget och frågar om det kan godkännas enhälligt av organet
 - om enhällighet saknas, ska förslaget tas upp till omröstning enligt den omröstningsordning som ordföranden bestämmer, varvid den som stöder grundförslaget ska rösta ja och den som stöder det avvikande förslaget ska rösta nej
- Vid val röstar man inte, utan personval förrättas med slutna sedlar

Omröstning

- Om flera andra förslag har lagts fram som motförslag till grundförslaget, ska ordföranden besluta om omröstningsordningen mellan dem
 - först ställs de två förslag som mest avviker från grundförslaget mot varandra
 - därefter ställs det förslag som vunnit vid den föregående omröstningen mot det förslag som näst mest avviker från grundförslaget osv.
 - slutligen ställs grundförslaget mot det förslag som vunnit vid den sista omröstningen
- Om godkännandet eller förkastandet av ett förslag inte är beroende av andra förslag, tas det upp till omröstning separat
 - förslaget att förkasta ett ärende kan inte ställas mot ett förslag som avviker från grundförslaget
- Omröstning i ärenden som gäller beviljande av anslag
 - först röstar man om att godkänna eller förkasta det största anslaget
 - sedan röstar man om att godkänna eller förkasta det näst största anslaget...
 - när något av förslagen godkänts, röstar man inte längre om förslag med mindre belopp
- Då rösterna faller lika avgör ordförandens röst

Behandling av ett enskilt ärende

- Diskussion i ärendet
 - ordföranden konstaterar grundförslaget, öppnar diskussionen, leder behandlingen av ärendet och ger ordet till talarna
 - den som yttrar sig ska hålla sig till den sak som behandlas
 - alla som ber om ordet ska få det
 - ordföranden förklarar diskussionen avslutad
 - ordföranden konstaterar vilka förslag som förfaller (ej understödda)
- Om förslag till ändringar eller tillägg lagts fram som motförslag till grundförslaget och de har vunnit understöd, ska de tas upp till omröstning i enlighet med ordförandens omröstningsordning, såvida de inte antas enhälligt av organet
- Ledamöterna kan föreslå att behandlingen senareläggs (bordläggning, ärendet remitteras för ny beredning)
- Ordföranden konstaterar organets beslut och avslutar behandlingen av ärendet

Organens protokoll

- Över organens beslut ska det föras protokoll - "Ett beslut uppstår när protokollet är justerat"
- Ett beslut kan verkställas först när det finns ett justerat protokoll
- Ett dokument som bygger på sammanträdets förlopp
- Används för att bevara information och tillgodose behovet av rättsskydd och tillsyn
- I protokollet antecknas uppgifter om de inledande mötesarrangemangen, handläggningen av ärenden och lagligheten
- Upprättas av protokollföraren under ordförandens ledning och undertecknas av ordföranden och protokollföraren
- Justeras på det sätt som organet beslutat - protokolljusterarna väljs vid sammanträdet
 - justeras vid följande sammanträde, om protokollet inte godkänts av protokolljusterarna
 - s.k. offentlig trovärdighet (uppgifterna är korrekta) och tidpunkt för när handlingen blir offentlig
- Organens protokoll ska hållas framlagda
 - förutsättning för att tiden för ändringssökande ska börja och besluten vinna laga kraft

HYVI
NVOINTI
ALU EYH
TI ÖV
ÄL **HYVIL** FÄ
RDS OMR
ÅDESBOL
AGET